

ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΙΟΥΝΙΟΥ 2025

A. Ο Α, συλλέκτης έργων τέχνης, επισκέφθηκε την γκαλερί «Λεμόνι», που ανήκει στον Β και αγόρασε έναν πίνακα του Χρόνη Μπότσογλου. Ο Β παρέδωσε στον Α υπογεγραμμένο το συμφωνητικό για την πώληση και μεταβίβαση του πίνακα, συμφώνησαν, ωστόσο, να παραμείνει ο πίνακας στην γκαλερί, μαζί με άλλα έργα του ίδιου ζωγράφου, όσο διαρκεί η σχετική έκθεση, που είχε οργανωθεί με έργα του συγκεκριμένου καλλιτέχνη τις επόμενες ημέρες, και να παραληφθεί από τον Α σε έναν μήνα.

1. Απέκτησε ο Α την κυριότητα στον πίνακα; Τι είδους φυσική εξουσία έχουν οι Α και Β μετά την κατάρτιση της συμφωνίας τους; **(1β)**

Απάντηση: Ο Α έχει καταστεί κύριος κατ' ΑΚ 1034 σε συνδ. με ΑΚ 977 εδ. α, καθώς η νομή του παραδίδεται με αντιφώνηση (ΑΚ 977 εδ. α'), εφόσον ο Β, έως τότε νομέας, παραμένει στην κατοχή του πράγματος, δυνάμει της μεταξύ του συμφωνίας περί χρησιδανείου (ΑΚ 810).

2. Ο Κ, βλέπει τον πίνακα στην έκθεση, ενθουσιάζεται και θέλει να τον αποκτήσει. Θα αποκτήσει κυριότητα ο Κ: (α) αν ο Β, αποβλέποντας στο σαφώς υψηλότερο τίμημα που του προσφέρει ο Κ, του τον πωλήσει; **(1β)** (β) αν ο Β, μέσα στην κούραση από τη διοργάνωση της έκθεσης, ξεχαστεί, θεωρήσει ότι ο πίνακας είναι προς διάθεση και τον πωλήσει και μεταβιβάσει στον Κ; **(1β)**

Απάντηση: (α) Ναι, παρότι ο Β δεν είναι κύριος θα αποκτήσει δυνάμει της ΑΚ 1036, αφού αποκτά με καλή πίστη από τον κάτοχο (Β). (β) Ναι. Βεβαίως σε αυτή την περίπτωση, το πράγμα έχει ξεφύγει από τον κάτοχο και κατ' επέκταση από το νομέα του, που ασκεί τη νομή μέσω του κατόχου, χωρίς τη βούλησή του, πρόκειται, επομένως, για απολωλός (ΑΚ 1036, 1038). Εντούτοις η συναλλαγή γίνεται σε «αγορά», δηλαδή στον οργανωμένο για τις πωλήσεις έργων τέχνης χώρο. Επομένως, εφαρμόζεται η ΑΚ 1039 και ο Κ αποκτά την κυριότητα.

3. Ανεξάρτητα από τα προηγούμενα, έστω ότι ένα από τα βράδια που ο πίνακας βρισκόταν στην γκαλερί, γίνεται διάρρηξη από τον Δ, ο οποίος κλέβει τον πίνακα. Τι αγωγές έχουν εναντίον του οι Α και Β; **(1,5 β)**

Απάντηση: Ο Α έχει διεκδικητική αγωγή (1094 ΑΚ), ως κύριος, καθώς και αγωγή αποβολής από τη νομή (ΑΚ 984, 987). Έχει, φυσικά, και τη δυνατότητα έγερσης αγωγής από αδικοπραξία (914 ΑΚ) και αδικαιολόγητο πλουτισμό (904 ΑΚ) για την απόδοση της

νομής. Και ο Β, ως προστατευόμενος κάτοχος, απολαμβάνει αντίστοιχη προστασία με το νομέα (998 ΑΚ).

4. Ο Δ πωλεί και μεταβιβάζει τον πίνακα στον γκαλερίστα Χ. (α) Ο Δ έχει κάποια φυσική εξουσίαση στον πίνακα, όταν εμφανίζεται στον Χ και, αν ναι, τι είδους; **(0,5β)** Απάντηση: Ναι, είναι νομέας (ΑΚ 974). (β) Αποκτά κυριότητα ο Χ; Αν ναι, πότε; **(1β)** Απάντηση: Κατ' αρχήν όχι, γιατί το πράγμα είναι κλοπιμαίο (ΑΚ 1036, 1038). Μπορεί να αποκτήσει μόνον με τις προϋποθέσεις της χρησικτησίας (ΑΚ 1041 επ.). (γ) Έστω ότι ο Χ εκθέτει τον πίνακα στην γκαλερί του, την οποία επισκέπτεται ο Α. Κατά το χρονικό σημείο επίσκεψης του Α στην γκαλερί, τι είδους φυσική εξουσίαση έχουν (αν έχουν) οι Α και Χ στον πίνακα; **(1β)** Απάντηση: Ο Α δεν έχει καμία φυσική εξουσίαση στον πίνακα, ο Χ είναι νομέας. (δ) Έστω ότι ο Α βλέπει τον πίνακα, τον αναγνωρίζει και τον αφαιρεί. Ο Χ ασκεί εναντίον του Α αγωγή αποβολής από τη νομή. Ο Α αντιτείνει ότι έχει ίδια (δική του) κυριότητα. Ποια η τύχη της ένστασης του Α; Αν ο Α αντιτείνει ότι ο Χ ήταν επιλήψιμος νομέας, επειδή στο πίσω μέρος του κάδρου υπήρχε η ένδειξη «Πωλήθηκε στον Α ... ημερομηνία»; **(2β)** Απάντηση: Ως προς την ένσταση ιδίας κυριότητας, αυτή θα απορριφθεί, γιατί δεν έχει κριθεί με δύναμη δεδικασμένου (ΑΚ 991). Ως προς την ένσταση επιλήψιμης νομής, σύμφωνα με την ΑΚ 984 παρ. 2, το ελάττωμα της νομής του προκατόχου (εδώ του Δ, που είναι κλέφτης) θα μπορούσε να αντισταχθεί κατά του Χ, μόνο αν αυτός το γνώριζε κατά την κτήση της. Η ύπαρξη της ένδειξης «Πωλήθηκε στον Α ... ημερομηνία» μπορεί να είναι ενδεικτική αμέλειας, αλλά όχι γνώσης. Συνεπώς, η ένσταση θα απορριφθεί. (ε) Ανεξάρτητα από τα παραπάνω, αν ο Α αντί να στραφεί κατά του Χ, στραφεί κατά του Δ ζητώντας το αντίτιμο για την πώληση του πίνακα στον Χ, ποια θα είναι η έννομη συνέπεια; **(1β)** Γίνεται δεκτό στην περίπτωση αυτή ότι εφαρμόζεται αναλογικά η ΑΚ 1097 ΑΚ σε συνδ. με ΑΚ 239. Δηλαδή με την αναζήτηση του τιμήματος της πώλησης ως πλουτισμού από τον μεταβιβάσαντα, επικυρώνεται (εγκρίνεται) σιωπηρά η μεταβίβαση του τελευταίου-μη κυρίου προς τον αποκτήσαντα Χ.